

JEGYZŐKÖNYV

Készült a Magyar Denevérgyűrűzési Központ Magyar Denevérgyűrűzési Tanácsának 2007. január 23-án 13 órakor Budapesten a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárában (1083 Budapest, Ludovika tér 2-6.) megtartott üléséről

Jelen vannak: Bakos Beáta, Csorba Gábor, Dombi Imre, Görföl Tamás, Jerkovich Gergely, Paulovics Péter, Szatyor Miklós, Zsebők Sándor

Az alapító tagok nevében Görföl Tamás üdvözölte az alakuló ülésen megjelenteket.

Görföl Tamás Csorba Gábort javasolta az alakuló ülés levezető elnökének.

Az ülés résztvevői Csorba Gábort egyhangú szavazással megszavazták levezető elnöknek.

Csorba Gábor ismertette a napirendi pontokat, melyeket a Tanács egyhangúlag elfogadott. A jegyzőkönyv vezetésére Görföl Tamást, a jegyzőkönyv hitelesítésére Dombi Imrét és Zsebők Sándort javasolta, mely javaslatokat a jelenlévők egyhangúlag megszavazták.

Napirendi pontok:

1. A Magyar Denevérgyűrűzési Központ vezetőjének és adatkezelőjének megválasztása
2. A 2007. január 7-én hatályba lépett 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet denevérgyűrűzésre vonatkozó részeinek ismertetése
3. A denevérgyűrűzési szabályzat módosítása
4. A kutatási tervek megvitatása
5. Egyebek

Dombi Imre javasolta Csorba Gábort a Magyar Denevérgyűrűzési Központ vezetőjének.

A javaslatot a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Dombi Imre javasolta Görföl Tamást a Magyar Denevérgyűrűzési Központ adatkezelőjének.

A javaslatot a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Görföl Tamás javasolta, hogy Paulovics Péter kérése miatt az ülést Molnár Viktor és Molnár Zoltán közös kutatási tervének elbírálásával, illetve a Denevérgyűrűzési Szabályzat módosításával folytassák.

A javaslatot a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Molnár Viktor és Molnár Zoltán közös kutatási tervét, mely „A denevérek vérparazitás fertőzöttségének alapfelmérése a Pilis- Visegrádi-hegységben” címet viseli.

Csorba Gábor javasolta a vizsgálat kiterjesztését az ország más területeire és felvetette, hogy a Magyar Denevérgyűrzési Tanács az elfogadott munkatervekhez támogató levelet mellékeljen, melyet a felügyelőségekhez illetve a főfelügyelőséghez beadott engedélykérelmekhez lehet csatolni.

A kutatási tervet és a javaslatokat a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Paulovics Péter „Hálózatos faunisztikai adatgyűjtés és szálláshelyek kapcsolatának vizsgálata a Bakonyban” című kutatási tervét és érdeklődött, hogy vajon miért pont ilyen példányszámot (közönséges denevér 120 pld; hegyesorrú denevér 80 pld; vízi denevér 165 pld; tavi denevér 20 pld) jelölt meg gyűrzendőként.

Dombi Imre elmondta, hogy jelenleg Paulovics Péternek csak a kutatási tervben megadott mennyiségű gyűrű áll a rendelkezésére.

Csorba Gábor megkérdezte, hogy van-e valamiféle észrevétel a gyűrzendő fajok gyűrűtűrésével kapcsolatban.

Dombi Imre elmondta, hogy tapasztalatai szerint a jelenleg használt angol gyűrűk nagyon jól beváltak. Sérülések előfordulhatnak, de ezek nagyon minimálisak és számuk elhanyagolható a meggyűrűzött példányszámhoz képest. A vízi és a tavi denevér is jól tűri a gyűrűzést, illetve a közönséges denevér sem tudja megrágni az új típusú gyűrűket.

Jerkovich Gergely megkérdezte, hogy a kutatási tervben szereplő tavi denevér gyűrűzése valamiféle kivételt képez-e a szabályok alól, mert a jelenleg érvényben lévő szabályzat szerint a tavi denevért nem lehet gyűrűzni.

Dombi Imre elmondta, hogy az utolsó Gyűrűzési Munkacsoport ülésen hozott határozat szerint a tavi denevér gyűrűzhető faj.

Csorba Gábor az elhangzottakat összefoglalva elmondta, hogy a fentiek szerint indokolt lenne nagyobb példányszám gyűrűzése, ha a gyűrűk beszerzése megoldódik.

A kutatási tervet és a javaslatokat a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor felkérte Görföl Tamást, hogy olvassa fel a Denevérgyűrzési Szabályzatot.

Görföl Tamás pontonként ismertette a Denevérgyűrzési Szabályzatot.

Az eredeti I./1. szövegrész elé a következő szöveg került beszúrára:

„Az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről szóló megállapodás végrehajtása érdekében a védelemben részesülő denevérfajok egyedei gyűrűzésének országos, központi koordinációját a Magyar Természettudományi Múzeum (a továbbiakban: MTM) végzi. A MTM a denevérgyűrzési feladatok ellátására a Magyar Denevérgyűrzési Központot (a

továbbiakban: MDGyK), és a Magyar Denevérgyűrzési Adatbázist hozza létre és működteti.”

Az I./1. pont át lett nevezve I./2.-re és az eredeti szöveg:

„Magyarországon denevérgyűrzést csak az végezhet, aki a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Természetvédelmi Hivatala (a továbbiakban KTM TvH) által kiadott érvényes denevérgyűrző engedéllyel rendelkezik. Munkáját ezen szabállyal összhangban kell végeznie.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Magyarországon denevérgyűrzést csak az végezhet, aki a természetvédelemért felelős minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) által kiadott érvényes denevérgyűrző bizonyítvánnyal rendelkezik. Munkáját ezen szabállyal összhangban kell végeznie.”

A I./2. pont át lett nevezve I./3.-ra és az eredeti szöveg:

„Állandó denevérgyűrző engedélyt (igazolványt) az kaphat, aki a Denevérgyűrző Vizsgabizottság előtt sikeres gyűrzővizsgát tett. Gyűrzővizsgára a vizsgabizottság elnökénél kell jelentkezni. A jelentkezés feltételei:

a/ a jelentkező a vizsgát megelőző egy évben részt vett az erre a célra rendezett gyakorlati vizsgán és ott gyűrzők előtt gyakorlati felkészültségét bizonyította

b/ két, érvényes denevérgyűrző igazolvánnyal rendelkező személy írásbeli javaslata”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Állandó denevérgyűrző bizonyítványt az kaphat, aki a Denevérgyűrző Vizsgabizottság előtt sikeres gyűrzővizsgát tett. Gyűrzővizsgára a minisztériumnál lehet jelentkezni. A MDGyK kiemelten fontosnak tartja és ajánlja, hogy a vizsgára való jelentkezés előtt a vizsgázó ismerkedjen meg a gyűrzés gyakorlati tudnivalóival egy gyakorlott denevérgyűrző mellett.”

A I./3. pont át lett nevezve I./4.-re és az eredeti szöveg:

„A denevérgyűrző igazolványt a vizsgabizottság elnökének javaslata alapján a KTM TvH állítja ki és a Magyar Denevérgyűrzők Baráti Köre Gyűrzési Munkacsoportjának (a továbbiakban Gy.Mcs.) véleménye alapján érvényesíti folyó év február 15-e és március 15-e között a naptári évre. A denevérgyűrző igazolvány érvényesítésének időpontjáig illetve visszavonásáig érvényes.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„A denevérgyűrző bizonyítványt a vizsgabizottság elnökének javaslata alapján a minisztérium állítja ki. A denevérgyűrző bizonyítvány annak visszavonásáig érvényes.”

A I./4. pont át lett nevezve I./5.-re és az eredeti szöveg:

„A denevérbefogás megkezdésekor a gyűrűzőnek rendelkeznie kell a denevérgyűrűző igazolvány mellett a területileg illetékes természetvédelmi hatóság (nemzeti parkok, igazgatóságok, fokozottan védett faj esetén a KTM TvH) engedélyével, és a Gy.Mcs. által elfogadott éves kutatási tervvel is. Munkáját az ezekben foglaltaknak megfelelően kell végeznie. Legyen nála még e szabályzat egy példánya is.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„A denevérbefogás megkezdésekor a gyűrűzőnek rendelkeznie kell a denevérgyűrűző bizonyítvány mellett, a területileg illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, fokozottan védett faj esetén az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség engedélyével, és a MDGyK által elfogadott éves kutatási tervvel is. Munkáját az ezekben foglaltaknak megfelelően kell végeznie.”

A I./5. pont át lett nevezve I./6.-ra és az eredeti szöveg:

„Érvényes denevérgyűrűző igazolvánnyal rendelkezők kötelesek adott évben végzett munkájukról (az eredményektől függetlenül) jelentést küldeni a Gy.Mcs. számára legkésőbb a következő év január 31-ig. A jelentést a Gy.Mcs. által kijelölt, adatkezelést végző személy címére kell küldeni és tartalmaznia kell a gyűrűzőnapló összes adatát.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Érvényes denevérgyűrűző bizonyítvánnyal rendelkezők kötelesek adott évben végzett denevérgyűrűzési tevékenységükről (az eredményektől függetlenül) jelentést küldeni a MDGyK számára legkésőbb a következő év január 31-ig. A jelentést a MDGyK által kijelölt, adatkezelést végző személy címére, az előre rögzített, egységes formátumban kell megküldeni.”

A II./2. eredeti szövege:

„Az állatok befogásához megengedett eszköz a függönyháló, illetve mindazok az eszközök, melyek használatára a Gy.Mcs. véleménye alapján a természetvédelmi hatóság engedélyt ad.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Az állatok befogásához megengedett eszköz a függönyháló és a húrcsapda, illetve mindazok az eszközök, melyek használatához a Magyar Denevérgyűrűzési Tanács hozzájárul.”

A II./11. eredeti szövege:

„A befogott állatot felemelt, nyitott tenyerünkből engedjük szabadon. Ha valamilyen oknál fogva nem akar elrepülni, de láthatóan sértetlen, akkor a közelben minél magasabbra egy fára, vagy más, alkalmas, biztonságos tereptárgyra kell felhelyezni, esetleg a szálláshely biztos ismeretében oda visszavinni. Ha valamilyen sérülés az állatot röpképtelenné teszi, gyűrű nélkül próbáljuk a számára legalkalmasabb, védett helyre juttatni, ahol a legjobb esélye van a felgyógyulásra. Ha gyűrűzés közben egy állat elpusztul, akkor a körülmények pontos

feljegyzése után az állatot minél előbb juttassuk el a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárába.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„A befogott állatot felemelt, nyitott tenyerünkből engedjük szabadon. Ha valamilyen oknál fogva nem akar elrepülni, de láthatóan sértetlen, akkor a közelben minél magasabbra egy fára, vagy más, alkalmas, biztonságos tereptárgyra kell felhelyezni, esetleg a szálláshely biztos ismeretében oda visszavinni. Ha valamilyen sérülés az állatot röpképtelenné teszi, gyűrű nélkül próbáljuk a számára legalkalmasabb, védett helyre juttatni, ahol a legjobb esélye van a felgyógyulásra. Ha gyűrűzés közben egy állat elpusztul, akkor a körülmények pontos feljegyzése és az egyed lefagyasztása mellett értesítsük a MTM Állattárát.”

A III./1. eredeti szövege:

„Ha határozáskor az állat fajtát nem tudjuk teljes biztonsággal megállapítani, akkor minél több adat, esetleg fotó felvétele mellett gyűrű nélkül kell szabadon engedni.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Ha határozáskor az állat fajtát nem tudjuk teljes biztonsággal megállapítani, akkor minél több méret, adat felvétele, esetleg fotó készítése szükséges.”

A III./2. eredeti szövege helyett:

„A denevérek gyűrűzésére csak jól olvasható, szabályos profilú, a Gy.Mcs. által ellenőrzött gyűrű használható fel. A denevérek gyűrűzésére négy méretű gyűrűt használunk. A gyűrűket mindig úgy helyezzük fel, hogy a gyűrűszám utolsó számjegyei a szárny hátoldálára és a csukló felé kerüljenek. Összezáráskor arra kell vigyázni, hogy a gyűrűt a lehető legtágabbra hagyjuk, de még biztosan ne eshessen le és ne csúszhasson át a csuklón.

a/ I. méret (törpe gyűrű): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: *Myotis mystacinus*, *M. brandti*, *Pipistrellus pipistrellus*, *P. nathusii*, *P. kuhli*, *Hypsugo savii*. A talpak között 0.5-1 mm rést hagyunk.

b/ II. méret (kis vízi gyűrű): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: (*Rhinolophus hipposideros*,) *Myotis daubentoni*, *M. emarginatus*, *M. nattereri*, *Eptesicus nilssoni*, *Plecotus* fajok, *Barbastella barbastellus*. A talpak között kb. 1 mm rést hagyunk.

c/ III. méret (nagy vízi gyűrű): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: (*Rhinolophus euryale*, *Myotis dasycneme*,) *M. bechsteini*, *Nyctalus leisleri*, *Vespertilio murinus* (, *Miniopterus schreibersi*). A talpak között kb. 1 mm rést hagyunk.

d/ IV. méret (nagyatkós gyűrű): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis myotis*, *M. blythi*, *Nyctalus noctula*, *N. lasiopterus*, *Eptesicus serotinus*. A talpak között 1-2 mm rést hagyunk.”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„A denevérek gyűrűzésére csak jól olvasható, szabályos profilú, a MDGyK által kiadott gyűrű használható fel. A denevérek gyűrűzésére három méretű gyűrűt használunk. A gyűrűket mindig úgy helyezük fel, hogy a gyűrűszám utolsó számjegyei a szárny hátoldálára és a csukló felé kerüljenek. Összezáráskor arra kell vigyázni, hogy a gyűrűt a lehető legtágabbra hagyjuk, de még biztosan ne eshessen le és ne csúszhasson át a csuklón.

- a) I. méret (2.9 mm belső átmérő): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: *Hypsugo savii*, *M. alcaethoe*, *M. brandtii*, *Myotis mystacinus*, *Pipistrellus kuhlii*, *P. nathusii*, *P. pipistrellus*, *P. pygmaeus*. A talpak között 0.5-1 mm rést hagyunk.
- b) II. méret (4.2 mm belső átmérő): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: *Barbastella barbastellus*, *Eptesicus nilssonii*, *Myotis bechsteinii*, *M. dasycneme*, *M. daubentonii*, *M. emarginatus*, *M. nattereri*, (*Miniopterus schreibersii*) *Nyctalus leisleri*, *Plecotus* fajok, *Plecotus austriacus*, *Rhinolophus euryale*, (*Rhinolophus hipposideros*), *Vespertilio murinus*. A talpak között kb. 1 mm rést hagyunk.
- c) III. méret (5.2 mm belső átmérő): ezt a típust a következő fajok gyűrűzésére használjuk: *Eptesicus serotinus*, *Myotis blythii*, *M. myotis*, *Nyctalus lasiopterus*, *N. noctula*, *Rhinolophus ferrumequinum*. A talpak között 1-2 mm rést hagyunk.”

A IV./4. eredeti szövege:

„Egyéb megjegyzések

Az adatok mellet vagy a gyűrűzés után feltüntetjük az egyes denevérekre illetve a gyűrűzés egészére vonatkozó megfigyeléseinket, megjegyzéseinket. Ilyenek: sérülések, forradások, rendellenességek az állaton, egyéb méretek, pl. fülhossz, lábszárhossz, hüvelykujj hossza, ujjak aránya stb., bundaszín eltérései (színváltozatok, albinizmus), vemhesség, szopott emlők, duzzadt herék, fogkopottság, vedlés vagy paraziták jelenléte, gyűrűcsere stb.; illetve az első denevér megjelenésének ideje, erősebb mozgások ideje, egymás melletti hálóba akadások, behívások, melyik irányból érkezett az állat vagy detektoros megfigyelések, rovarmozgások stb.

A kiemelteket feltétlenül fel kell jegyezni!”

helyett a következő szöveg lett elfogadva:

„Egyéb megjegyzések

Az adatok mellet vagy a gyűrűzés után feltüntetjük az egyes denevérekre illetve a gyűrűzés egészére vonatkozó megfigyeléseinket, megjegyzéseinket. Ilyenek: sérülések, forradások, rendellenességek az állaton, egyéb méretek, pl. fülhossz, lábszárhossz, hüvelykujj hossza, ujjak aránya stb., bundaszín eltérései (színváltozatok, albinizmus), vemhesség, szopott emlők, duzzadt herék, fogkopottság, vedlés vagy paraziták jelenléte, gyűrűcsere, genetikai vizsgálatok céljából történő mintavétel, stb.; illetve az első denevér megjelenésének ideje, erősebb mozgások ideje, egymás melletti hálóba akadások, behívások, melyik irányból érkezett az állat vagy detektoros megfigyelések, rovarmozgások stb.

A kiemelteket feltétlenül fel kell jegyezni!”

Görföl Tamás felolvasta a 2007. január 7-én hatályba lépett 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet denevérgyűrzésre vonatkozó részeit.

Csorba Gábor ismertette Paulovics Péter „Épületlakó denevérek a Bakonyban” című kutatási tervét.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Paulovics Péter „Telelő denevérek felmérése a Bakonyban” című kutatási tervét.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Dombi Imre és Görföl Tamás „Vízi és tavi denevér elterjedési vizsgálatok a Dél-Dunántúlon és a két faj vonulási szokásainak vizsgálata” című kutatási tervét.

Szatyor Miklós jelezte, hogy csatlakozna a terv megvalósításához.

A kutatási tervet és módosítását a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Görföl Tamás és Dombi Imre „Denevérfaunisztikai vizsgálatok a Mecsekben” című kutatási tervét.

Csorba Gábor jelezte, hogy a kutatási módszerek közé javasolja a denevérdetektoros felmérést is.

Görföl Tamás elmondta, hogy mivel a módszer nem jár a denevérek zavarásával, nem szerepeltette a kutatási tervében.

Szatyor Miklós jelezte, hogy csatlakozna a terv megvalósításához.

A kutatási tervet és módosításokat a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Dombi Imre és Görföl Tamás „Tavi és pisze denevér rádiós nyomkövetése Gemencben” című kutatási tervét.

Paulovics Péter érdeklődött, hogy miért szerepel a vizsgálati fajok között a pisze denevér.

Dombi Imre elmondta, hogy Gemencben egy maradvány jellegű pisze denevér populáció él, mely a keményfás öreg erdőkhöz kötődik és mivel ezeket az élőhelyeket az erdőgazdálkodás komolyan veszélyezteti, védelmük érdekében fontos megtudnunk, hogy pontosan hol élnek e faj egyedei és azt is, hogy milyen területeken vadásznak.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Görföl Tamás „Az alpesi törpedenevér (*Hypsugo savii*) rádiós nyomkövetése Bonyhádon” című kutatási tervét és megjegyezte, hogy a címben szereplő faj magyar neve helyesen alpesi denevér. Továbbá megkérdezte, hogy miért csak egy egyed jelölését tervezi.

Görföl Tamás a kérdésre válaszolva elmondta, hogy azért csak egy példányt kíván adóval felszerelni, mert a kívánt ismeretek megszerzéséhez ennyi is elegendő, illetve anyagi lehetősége sincs több adó beszerzésére.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Görföl Tamás „Épületlakó denevérek felmérése a Szekszárdi- és a Geresdi-dombságban” című kutatási tervét.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

Csorba Gábor ismertette Görföl Tamás „Denevérfaunisztikai felmérés a Szekszárdi- és a Geresdi-dombságban” című kutatási tervét.

A kutatási tervet a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

A levezető elnök megköszönte a jelenlévőknek a részvételt és bezárta az ülést.

Budapest, 2007. január 23.

Görföl Tamás
jegyzőkönyvvezető

Dombi Imre
jegyzőkönyv hitelesítője

Zsebők Sándor
jegyzőkönyv hitelesítője

Melléklet: jelenléti ív